

сърбитѣ сжщо. Титулътъ *μέγας δούξ* или *δούκας μέγας* се е давалъ обикновено на висшия флотски началникъ, на адмирала, или на стратега (губернаторъ) на крайморска областъ (тема); у сърбитѣ Балша III, отъ началото на XV в., се имевува **доѹка великын**, както и нашиятъ Врана е **доѹка великѣ**.

Българскиятъ царь Калоянъ (1197—1207), поменатъ въ Кърчевския надписъ, е владѣлъ между друго сѣрската областъ, гдето е влизало и Кърчево. Имало ли е прочее въ тая областъ нѣкой Врана, по-рано византийски дука, а по-късно български областенъ управителъ или съюзникъ? Въ края на XII в. въ византийската история се чува особено Алексий Врана, който въ 1185 г. разбива норманитѣ при долна Струма, и, въ разбирателство съ възстаналитѣ българи, се разбунтува срещу Исака II Ангелъ, прогласява се за императоръ и трѣгва за Цариградъ да го превземе. Алексий Врана обаче бива убитъ на 1186 год., та той не може да бжде Врана въ нашия надписъ, защото Калоянъ поема управлението едва десетина години по-късно. Съвременникъ на Калояна е билъ синътъ на Алексия, Теодоръ Врана, който се помирилъ съ гърцитѣ, управлявалъ Тракия съ Одринъ и Димотика и, когато латинитѣ кръстоносци взели върхъ, той станалъ тѣхенъ феодаленъ дука. Никита Хониатъ, който ни говори често за него, не ни дава по-подробни вести за отношенията му къмъ Калояна, освенъ това, че Калоянъ разбилъ неговия отредъ. Где и какъ е прекаралъ по-нататъкъ живота си Теодоръ Врана, не знаемъ. Обаче по име, по време и по титулъ тоя Теодоръ Врана може да отговаря на нашия Врана въ надписа. Другъ знатенъ Врана въ Калояново време не е отбелязанъ въ съвременнитѣ извори. Името Врана се запазило въ Демиръ-Хисарско и по-късно. Единъ селянинъ Георги Врана се споменава въ долонострумското с. Градецъ въ актове отъ XIV в. (Споменик III, 43). Въ Демиръ-Хисарската околия има и сега села Враня и Вранковъ-чифликъ.

Още една бележка за името Кърчево, въ свръзка съ формата на това название въ надписа — **Крицѹво** (чети Кричиво) или **Крицѹмо** (чети Кричимо). Въ старобългарски думитѣ **крѣчин**, **крѣчь**, **кричь**, **крѣчимъ** означаватъ работникъ, рударъ, желѣзаръ. Кърчево ще каже рударско, желѣзарско село. Цѣлата северо-източна покраина на Демиръ-Хисаръ е позната